UUTISET

Maiden yhteistyö on tärkeää. Mutta ei siihen tarvita välttämättä unionia. **EI EU:LLE -LIIKKEEN VARAPUHEENJOHTAJA HILDEGUNN GJENGEDAL, NORJA**

Islantia kammetaan väkisin EU:hun

Islannin tuottajat ovat EU:n takia lähes paniikissa. Norjassa puolestaan mietitään vaihtoehtoja Euroopan talousalueen EEA:n sopimukselle, jotta EU:n vaikutusta voitaisiin ennestään vähentää.

Islannin tuottajajärjestö on jatkuvassa hälytystilassa. Maata ollaan viemässä EU:n jäseneksi kuulematta kansaa ja etujärjestöjä.

Entisestään tuottajien huoli lisääntyi, kun maatalousministeriö sulautettiin elinkeinoministeriöön syyskuun alussa, viikko sitten.

Kiihtymys kuuluu äänestä, kun tuottajajärjestön osastopäällikkö **Erna Bjarnadóttir** kertoo tilanteesta.

Norja ei hae EU-jäsenyyttä ainakaan nykyisen hallituksen aikana, hallitusohjelma lupaa.

”Kukaan ei tiedä”

Vuoden lopussa Islannin hallitus tekee EU:lle esityksen maataloudesta.

”Kukaan ei tiedä, mitä siinä on”, Bjarnadóttir sanoo.

”Hallitus ei ole pitänyt yhteyttä tuottajiin. Meillä on ollut vain kaksi tapaamista tänä vuonna.”

Bjarnadóttir osallistui Pohjolan talonpoikaisjärjestöjen kokoukseen Torniossa viime viikon torstaina ja perjantaina.

”Ei nyt”, hän kivahti haastattelupyyntöön torstaina. ”Minun pitää soittaa; Islannissa on ongelmia.”

Tuolloin piti olla tuottajien ja ministeriön tapaaminen. Tuottajien edustajat olivat jo matkalla, kun ministeriö perui vain puolitoista tuntia ennen.

”Hallitus ei piittaa”, Bjarnadóttir sanoo. ”En ole nähnyt tällaista koskaan ennen.”

Samassa jamassa ovat muutkin etu- ja kansalaisjärjestöt.

Islantilaiset EU:ta vastaan

Parlamentissa olevista puolueistakin EU-jäsenyyden kannalla ovat vain sosiaalidemokraatit. Kolme puoluetta on vastaan, mukaan luettuna toinen hallituspuolue, vasemmistovihreät. Pieni liikepuolue ei ole ottanut kantaa.

Kevään gallupin mukaan EU-jäsenyys olisi kaatunut 67–33, jos silloin olisi ollut kansanäänestys. Samanlaisia lukuja näyttävät yritysjohtajille tehdyt kyselyt.

Alkuvuoden presidentinvaalissa EU-jäsenyys oli kuumin kysymys. Jäsenyyttä vastustava **Ólafur Ragnar Grímsson** voitti kuuden ehdokkaan vaalin suoraan ensimmäisellä kierroksella.

Sosiaalidemokraattien lisäksi Islantia kampeaa EU:hun EU itse. Sen lähettiläs kampanjoi pitkin maata.

Bjarnadóttirin mielestä se on Islannin sisäisiin asioihin puuttumista. Hän kertoo tehneensä asiasta valituksen.

Tuottajilla seitsemän ehtoa

”Ei koskaan, jos minusta riippuu”, Bjarnadóttir kertoo oman EU-kantansa.

Tuottajajärjestön puolesta hän jättää pienen varauman: ”Meillä on seitsemän vaatimusta. Jos ne saadaan läpi, asiaa voidaan harkita.”

Vaatimuksiin kuuluvat mahdollisuus kansalliseen lisätukeen ja maataloustuotteiden tulleihin.

Norja etsii vaihtoehtoja

Norja äänesti EU-jäsenyydestä 1994. Se ei seurannut Suomen ja Ruotsin perässä, vaan hylkäsi jäsenyyden ääniosuuksin 52–48.

Sen jälkeen vakaumus on vain vahvistunut. 75 prosenttia kansasta on vastaan, Ei EU:lle -liikkeen varapuheenjohtaja **Hildegunn Gjengedal** kertoo.

Kun Islannissa jäsenyyttä ajavat sosiaalidemokraatit, Norjassa asialla ovat konservatiivit. ”He eivät pysty yksin viemään Norjaa EU:hun. Ja itse asiassa heidän omienkin jäsentensä enemmistö on vastaan”, Gjengedal sanoo.

EU:n vaikutus on kuitenkin hiipinyt Norjaankin Euroopan talousalueen EEA:n kautta.

EEA-sopimuksessa ei alun perin ollut maataloutta, mutta nyt siihen on tullut EU-säännöstöä muun muassa ruokaturvallisuudesta.

Ongelma ei ole säännösten tiukkuus – Norjan omat säännökset ovat monesti tiukemmat – vaan se, ettei niissä oteta huomioon paikallisia oloja, Gjengedal sanoo.

”Esimerkiksi kananmunille on säädetty lyhyt käyttökelpoisuusaika salmonellavaaran takia. Mutta Norjassa salmonellaa ei ole.”

Nyt Norjassa onkin herännyt hallitusta myöten keskustelu, pitäisikö EEA-sopimukselle etsiä jokin muu vaihtoehto.

Esille on nostettu useita vaihtoehtoja alkaen sopimuksen tarkistamisesta ja päättyen siitä eroamiseen ja muihin kauppasopimuksiin.

”EU liian etäällä”

Norjan tuottajilla ei ole pysyvää edustajaa Brysselissä. 2006–2009 siellä oli Gjengedal, joka nyt on tuottajajärjestön kansainvälisten asioiden hoitaja.

Gjengedal ei saanut Brysselissä EU-tartuntaa.

”Päinvastoin näin ongelmia. Brysselissä eletään kuin kuplassa. Byrokratia on liian eristäytynyt tavallisista ihmisistä.”

”Maiden yhteistyö on tärkeää. Mutta ei siihen tarvita välttämättä unionia.”

HEIKKI VUORELA

Islannissa EU-neuvottelut ovat menossa. Hallituksen pääpuolue sosiaalidemokraatit ajaa jäsenyyttä, muut ovat vastaan.

Hildegunn Gjengedal: ”Norjassa ei puhuta niinkään EU:sta kuin EEA:sta.”

Erna Bjarnadóttir: ”Islannissa hallitus ei piittaa yleisestä mielipiteestä.”

Kilpailuvirasto kysyy viljelijöiltä

Kilpailuvirasto on avannut kyselyn, jolla selvitetään alkutuottajien näkemyksiä ruokaketjun toiminnasta. Virasto toivoo vastauksia erityisesti lihantuottajilta, kalankasvattajilta sekä kasvihuone- ja avomaan puutarhatuottajilta. Vastaukset annetaan nimettömästi.

Kilpailuvirasto toivoo vastauksia ensisijaisesti verkossa. Jos se ei ole mahdollista, lomakkeen voi tulostaa ja postittaa.

Kyselylomakkeen linkki on MTK:n jäsenverkko Repun sivulla. Aikaa vastaamiseen on kaksi viikkoa, 25. syyskuuta asti.

Kysely on osa Kilpailuviraston selvitystä ruokaketjun kilpailuoloista. Vastaava kysely lähetetään myöhemmin muillekin ruokaketjun osapuolille.

Lakimies **Marica Twerin** MTK:sta kehottaa viljelijöitä vastaamaan kyselyyn. Kyselylomakkeen täyttö voi viedä aikaa, mutta vastaavaa tilaisuutta asioiden esille ottamiseen ei usein tule.

HEIKKI VUORELA

Kyselylomakkeen linkki on MTK:n jäsenverkossa Repussa.

POLITIIKASTA LYHYESTI

Kaikki pysäköinninvalvonta julkiseksi

Yksityiset pysäköinninvalvojat eivät saa enää kirjoittaa valvontamaksuja virheellisestä pysäköinnistä, jos hallituksen lakiesitys hyväksytään eduskunnassa.

Yksityinen henkilö tai yritys voi edelleen toimia pysäköinninvalvojana, mutta vain kunnan tai poliisin apuna. Avustamiseen vaaditaan viranomaisen valtuutus ja alueen omistajan tai haltijan suostumus. Pysäköintivirhemaksut menisivät valtiolle tai kunnalle. Avustajalle maksettavasta korvauksesta voitaisiin sopia erikseen.

Pikavippien korkoja hillitään

Pikavippien kustannuksia aiotaan rajoittaa korkokatolla.

Hallituksen esityksen mukaan pienten luottojen todellinen vuosikorko saisi olla enintään korkolaissa tarkoitettu viitekorko lisättynä 50 prosenttiyksiköllä. Tämänhetkisellä viitekorolla korkokatto olisi 51 prosenttia.

Muutos olisi huomattava, sillä tällä hetkellä pikavippien todellinen vuosikorko on keskimäärin noin 920 prosenttia.

Seinäjoella vireillä kuntaliitos

Seinäjoen seudulla kaavaillaan neljän kunnan yhdistämistä. Seinäjoen, Kauhavan, Jalasjärven ja Kurikan kunnanjohtajat kertoivat torstaina haluavansa käynnistää asiassa kuntarakenneselvityksen.

Etelä-Pohjanmaalla tarvitaan vahvempia kuntia, jotka kykenevät vastaamaan palvelutuotannosta, perustelee Seinäjoen kaupunginjohtaja **Jorma Rasinmäki**.

Lisäksi Seinäjoen asema yhtenä Suomen harvoista kasvukeskuksista vahvistuisi. Uuden suur-Seinäjoen asukasmäärä kipuaisi yli 100 000 asukkaaseen.

Syksy tuo maatalouden eduskuntaan

Eduskunnassa syksyn tärkein aihe maatalouden kannalta lienee hallituksen terveen kilpailun edistämisohjelma. Ohjelmaan liittyy lain muutos, joka antaisi Kilpailuvirastolle entistä paremmat mahdollisuudet puuttua päivittäistavarakaupan vahvaan asemaan.

”Ohjelma on keskeisin työkalu, jolla markkinoiden epätasapainoon ja tuottajahintojen jälkeen jäämiseen puututaan”, kansanedustaja ja maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja **Jari Leppä** (kesk.) sanoo.

Lisäksi syksyn aikana uudistetaan EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa (cap), metsälakia ja palveluiden rakennetta. Kuntarakenteen ja sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistaminen vaikuttaa maaseudulla.

Eduskunnan syysistuntokausi käynnistyi keskiviikkona. Puhemies **Eero Heinäluoma** (sd.) arvioi euron kriisin ja talouskysymysten hallitsevan keskustelua.

Heinäluoman mielestä Suomella on Eurooppa-politiikassaan edessä ehkä tärkein syksy koko EU-jäsenyyden aikana.

PEKKA SIPOLA/COMPIC

Perussuomalaisten kansanedustajat Teuvo Hakkarainen (vas.) ja Kaj Turunen pohtivat oppositiopolitiikkaa keskustan puheenjohtajan Juha Sipilän kanssa ennen eduskunnan kyselytuntia torstaina.

Oppositio lupaa terävämpiä otteita

Kaikesta edellä mainitusta eduskunta ei päätä, mutta aiheet pysyvät silti keskusteluissa esillä.

Esimerkiksi cap-uudistuksesta EU:ssa neuvottelee maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.). Maa- ja metsätalousvaliokunnan varapuheenjohtaja **Lauri Heikkilä** (ps.) patistaa neuvotteluihin jämäkkää otetta.

”Brysselissä pistävät tukia uusiksi, ja luvattoman paljon on auki vielä. Esimerkiksi vaatimus kolmen kasvin viljelystä on Suomelle kohtuuton. Ainoa keino, joka toimii on, että maatalousministeri marssii Brysseliin ja sanoo, että ei käy”, Heikkilä sanoo.

Heikkilän mukaan perussuomalaisten oppositiopolitiikka maataloudessa keskittyy pieniin ja keskisuuriin tiloihin.

”Vuosia on puhuttu, että maatilojen pitää hankkia lisätuloja sivuelinkeinoista. Kun ne sitten tekevät niin, tulot maataloudesta voivat jäädä alle 15 000 euron, eikä tila saa tukea investointeihin tai sukupolvenvaihdokseen”, Heikkilä perustelee.

Myös keskusta aikoo terävöittää oppositio-otetta. Esimerkiksi cap-uudistuksessa ei nukuta eikä lepsuilla, Leppä lupaa.

”Keinoja on mietitty. Politiikka tulee näkymään ja kuulumaan siitä näkökulmasta, että pidetään koko maa kehityksessä mukana. Hallituksen käytännön toimet ja omat tavoitteet ovat ristiriidassa esimerkiksi energia- ja biotalousasioissa.”

Turvallisuus kyselytunnin teemana

Syksyn ensimmäisellä eduskunnan kyselytunnilla maataloudesta ei vielä aluksi puhuttu.

Aivan aluksi perussuomalaisten **Tom Packalén** kysyi miten turvallisuus voidaan taata, jos liikkuva poliisi lopetetaan ja poliisin määrärahoista tingitään.

Sisäministeri **Päivi Räsäsen** (kd.) mukaan säästöjä tavoitellaan hallinnosta, ei poliisien määrästä. Oppositiopuolueita vastaus ei tyydyttänyt.

Turvallisuuden teemaa jatkoi puheenjohtaja **Juha Sipilä** (kesk.). Hän peräsi vastausta siihen, miten kahdeksanvuotiaan tytön surman kaltaiset murhenäytelmät pystytään estämään. Lisäksi Sipilä toivoi maalaisjärjen palauttamista kurinpitoon kouluissa.

Kyselytunnin loppupuolella RKP:n **Mats Nylund** kysyi, voisiko satovahinkoja korvata.

AIMO VAINIO